

Salomon Jacob (Sally) Noach werd geboren op 28 december 1909 in Zutphen. Hij groeide op in een groot gezin met zes kinderen: vijf jongens en een meisje. Zijn vader handelde in tapijten. Sally ging naar de basisschool, waar hij een goede leerling was en lid van de lokale scoutinggroep. Hij hield van scouting en hij leerde veel van zijn Hopman Wustefeld. Zijn interesse veroorzaakte een conflict met zijn schoolleraar Westerweel, die later bekend werd als een beroemde verzetsstrijder. Volgens Westerweel was Scouting een soort spelende soldaten. Hij was het daar niet mee eens. Zijn houding beledigde Sally en veroorzaakte een problematische relatie tussen leraar en leerling. Als gevolg hiervan verliet Sally de school. Op zeer jonge leeftijd begon Sally te werken als een koeriersjongen voor een slager en later in de horeca.

De familie verhuisde later naar Brussel waar Sally zijn vader volgde in de textielhandel. Tijdens de nacht van 9 op 10 mei 1940 werd Brussel opgeschrikt door gillende sirenes en exploderende bommen. Vader Noach was echter niet van plan op stel en sprong te vluchten. Sally besloot zijn instinct te volgen en nam de trein naar Frankrijk. Na verscheidene omwegen kwam hij terecht in de textielstad Lyon, waar hij zijn oude handelsrelaties weer aantrof. Naast zijn handel bood hij zijn diensten als tolk-vertaler aan bij het *'Office Néerlandais'*, een door de regering Pétain uitgekleden versie van de voormalige consulaten. De consul had een sterke voorkeur voor de legale manier om vluchtelingen te voorzien van officiële reispapieren, maar een gebrek aan tijd en adequate middelen dwongen hem steeds vaker om terug te vallen op Noachs onorthodoxe methoden. In zijn memoires *'Het moest gedaan worden'* vermeldt Noach dat hij blanco identiteitspapieren kocht bij boekhandels en deze voorzag van nepnamen.

In plaats van zijn eigen kwetsbare positie als Joodse vluchteling te beschermen, nam Sally geweldige risico's door vluchtelingen uit gevangenissen te redden en Engelandvaarders te helpen op weg naar onbezet gebied. Noach liet zich na de oorlog weinig uit over zijn werk.

De wanhopige vluchtelingen hadden niet alleen documenten nodig maar ook voedsel, kleding, een dak boven hun hoofd, geld en reisadvies. Noden waarvoor niet alle Nederlandse diplomaten bereid waren een oplossing te zoeken. Sommige diplomaten waren uitgesproken onbehulpzaam of werkten zelfs tegen. Na een tijd begonnen zijn clandestiene activiteiten de aandacht van de Duitse Gestapo te trekken. Onder de naam Jean Desbonnets werkte Noach echter gewoon door. Pas toen hij werd gewaarschuwd door de Franse politie om zo snel mogelijk Frankrijk te verlaten, gaf hij op 16 september 1942 gevolg aan dit advies. Via Portugal lukte het hem naar Engeland te ontkomen, twee maanden voordat de Duitsers Vichy-Frankrijk binnenvielen. Eenmaal op veilig terrein aangekomen, eiste het verlies van vele familieleden en vrienden zijn tol in de vorm van een periode van depressie. Zijn beide

ouders waren op 10 september 1942 in Auschwitz vermoord en van de grote Noach-familie hebben uiteindelijk ongeveer honderdveertig mensen de oorlog niet overleefd.

In Londen heeft Noach ongezouten kritiek geleverd op de Nederlandse vertegenwoordiging in het buitenland. Niet iedereen was hiervan gecharmeerd. Op verzoek van koningin Wilhelmina legde Noach zijn ervaringen vast. Pas decennia na de oorlog ontving Noach het Erekrus in de Huisorde van Oranje Nassau als onderscheiding voor zijn verzetswerk. Een onderscheiding, die veelzeggend genoeg niet werd uitgereikt door de regering maar door het Koninklijk Huis.

Hij overleed op 30 maart 1980 in Amsterdam. Op 11 december 1981 werd hem het Verzetshedenkingskruis verleend.

Meer informatie

[Sally Noach hielp honderden Engelandvaarders ontsnappen \(historiek.net\)](http://historiek.net)

[Sally Noach de "Engelandvaarder" \(dutchiewry.org\)](http://dutchiewry.org)

[About Sally Noach | Forgotten Soldier](#)

[Salomon Jacob \(Sally\) Noach \(1909 - 1980\) - Genealogy \(geni.com\)](http://geni.com)

[Verzetshedenkingskruis \(geni.com\)](http://geni.com)

Foto: Noach in Londen voor Arlington House (Privé-collectie familie Noach)